

Extra editie

BEVRIJDINGS DAG 2020

Stichting Feestcomité Eemnes

43e jaargang

75 JAAR

BEVRIJDING

All you need is ...
een feestcomité dat ook in
deze bijzondere tijden met een
creatief idee komt!

All you need is ...
de wetenschap dat we naar
elkaar omzien in Eemnes en
elkaar door deze crisis heen
helpen.

**Gemeente
Eemnes**

All you need is ... vertrouwen: in de toekomst; in elkaar; in (echte) deskundigen; in de veerkracht van onze samenleving.

All you need is ... (nu even virtueel) een omhelzing, streling, kus, aai over de bol, een vriendelijk woord. Ieder mens is uniek, soms anders, soms humeurig, maar we mogen er allemaal zijn!

All you need is Eemnes, stad met dorpse allure, waar we Koningsdag 2020 gewoon in het najaar in gaan halen en volgend jaar er een bijzondere editie van gaan maken.

All you need is ... gezondheid, we houden rekening met elkaar en samen verslaan we dat virus.

Koningsdag 2020 en 4 en 5 mei 2020. Hoe anders verlopen die dan we een half jaar geleden dachten. Sommige gebeurtenissen zijn uniek en wil je meemaken. Andere hoop je nooit meer mee te maken. Dit jaar vieren we 75 jaar vrede. Voor West-Europa een ongekend lange periode zonder de verschrikkingen van oorlog. Onze vrijheid, onze democratie, onze onafhankelijke rechtspraak, onze vrije pers. We mogen er soms lekker op mopperen, maar laten we die waarden in ons mooie Nederland vooral koesteren. Iets afbreken is makkelijker dan weer iets opbouwen. 75 jaar vrijheid, samen op weg naar de 76, 80, 100 jaar.

Roland van Benthem
Burgemeester van Eemnes

© Rick de Raad

Lieve Eemnessers,

Het jaar 2020 zal ongetwijfeld als een uniek jaar de geschiedenisboeken in gaan. Helaas niet vanwege het vieren van 75-jaar vrijheid, maar vanwege het coronavirus en de getroffen maatregelen die ons dagelijks leven beïnvloeden. Het is indrukwekkend om te zien hoe iedereen zich schikt naar deze aangepaste regels, waarbij we niet denken aan enkel het individu maar juist aan de samenleving als geheel en aan de zwakkeren en ouderen onder ons in het bijzonder. Eén van de gevolgen hiervan is dat we dit jaar helaas onze vrijheid niet kunnen vieren zoals we dat voor ogen hadden: In plaats van een gezamenlijke vrijheidsmaaltijd te nuttigen en een feestje te bouwen op ons gezellige plein zult u dit jaar thuis de vrijheid moeten vieren.

Als steunbetuiging en om iedereen een hart onder de riem te steken in deze tijd hebben wij de Eemnesser vlag opgehangen. Net zoals de getoonde solidariteit in gedrag, is het kenmerkend voor ons dorp en simpelweg hartverwarmend dat zovelen van u ook met het ophangen van de vlag met ons meedoen. De vlag hangt fier aan vele gevels in het dorp; een prachtig gezicht!

Het feestcomité wil deze mijlpaal van 75 jaar vrijheid, ondanks de beperkingen natuurlijk, niet ongemerkt voorbij laten gaan. Daarom ontvangt u deze speciale 5-mei editie van ons dit krantje met daarbij een klein presentje als verwijzing naar deze speciale dag. Binnenin deze editie vindt u verder een uitgebreide bijdrage van de Historische Kring Eemnes en achterop hartverwarmende tekstberichten voor en door Eemnessers. Ook zullen wij op 5 mei de bij ons ingezonden videoboodschappen voor de deur van de geadresseerden afspelen zodat U zo toch op een bijzondere wijze de groeten of dankwoorden kunt overbrengen of om die speciale persoon een hart onder de riem te steken. Zo hopen wij dit bijzondere jubileum, op gepaste wijze en anders dan normaal, maar toch met elkaar kunnen vieren.

Als de tijd rijp is bekijken we de mogelijkheden voor een alternatief om met elkaar te proosten en onze vrijheid te vieren. Tot die tijd geldt: gezondheid voorop, houd (digitaal) contact met elkaar en heb uw naaste lief, want alleen samen staan we sterk.

Namens het Feestcomité Eemnes,

Jeroen de Wit
Voorzitter

75 JAAR BEVRIJDING

Steeds opnieuw het verhaal vertellen

Levende herinneringen aan de bezetting van 1940-1945 vervagen. Wie nu tachtig is, kan hooguit wat kinderherinneringen hebben aan het laatste jaar, die overigens evengoed heftig kunnen zijn. De ouderen rond de negentig hebben duidelijker herinneringen, voor zover die door de ouderdom niet zijn vervaagd of vergeten. Maar het verhaal moet verteld blijven worden. Waarom eigenlijk? Het motto van de Historische Kring Eemnes – 'Het heden heeft zijn wortels in het verleden en vormt de basis voor de toekomst' – is de essentie van de uitleg hierna.

Na de bevrijding was er een algemeen gevoel 'Dit nooit weer!'. Verscheidenen van de generaties die als volwassenen de oorlog en de bezetting bewust en aan den lijve hebben meegemaakt, hebben zich ingezet met dat doel door steeds weer het verhaal te vertellen. Onverschilligheid en onwetendheid maken dat een heel volk bespeeld kan worden met misleidende informatie en beloften. Zoiets kan overal gebeuren, zeker als er veel onvrede en onzekerheid is. Het verhaal moet steeds weer verteld worden, niet om te laten zien hoe slecht een bepaald volk was, maar om te snappen wat er gebeurt als je bijvoorbeeld bevolkingsgroepen wegzet als minderwaardig of zelfs onmenselijk. Of als je naar het geweld grijpt om je territorium te vergroten. Resultaat van 'Dit nooit weer!' is ook 75 jaar vrede in West-Europa met het unieke project EU tot gevolg. Om dat soort dingen gaat het: besef van de oorzaken van de gebeurtenissen en de lering daaruit. Zonder dat besef zijn die gebeurtenissen alleen maar nare gebeurtenissen, die zelfs vijandschap in stand houden. De woorden 'Herdenk, Bezin, Wees waakzaam' op het Vrijheidsmonument sluiten hier naadloos op aan.

Terug naar Eemnes, dat af en toe spannende ogenblikken heeft doorgemaakt met een paar neergestorte bommenwerpers, het afbranden van de boerderij Bamboes door ongelukkig terecht gekomen brandbommen, een uit de hand gelopen wapendropping, die een verzetsman (Dick Buis) en een onschuldige burger (Wies Vlasman) het leven kostte. En op het laatst nog twee slachtoffers die zich tegen alle waarschuwingen in onnodig in het frontgebied in de Eempolder begaven. Een belangrijk bolwerk van verzet huisde in Café Staal. Hier en op veel andere plekken in Eemnes waren langer of korter mensen ondergedoken 'die even weg moesten': opgeroepen voor de Arbeitseinsatz, stakende spoorwegmensen en Joodse onderduikers. Aan enkele Eemnessers, die deze laatste onderdak boden, is in 2018 de Yad Vashem-onderscheiding uitgereikt. Evacuees uit Arnhem en omgeving kregen in Eemnes ook onderdak. Veel ongemakken waren er in het dagelijks leven, vooral vanaf 1943, maar door het agrarische karakter is hongersnood Eemnes bespaard gebleven.

Hierbij gaat vooral een selectie foto's en voorwerpen die te zien zijn in de door de Historische Kring Eemnes (HKE) verzorgde minitentoonstelling in Het Huis van Eemnes (2e etage). Daar en in de Oudheidkamer van de HKE (Raadhuislaan 2A) zijn verschillende publicaties in te zien. Zolang de voorraad strekt zijn kwartaalbladen van HKE met relevante artikelen nog verkrijgbaar in de Oudheidkamer. Wij hopen dat u dit binnenkort weer kunt komen bekijken.

Jaap Groeneveld
Historische Kring Eemnes

1. De plaat van het Vrijheidsmonument met de namen van 29 mensen die door Duits geweld en met een relatie tot Eemnes zijn omgekomen. Het ging om negen Eemnesser inwoners die omkwamen door Duits geweld en twintig personen van buiten die op grondgebied van Eemnes omkwamen. Onder die laatste waren negentien bemanningsleden van twee Britse en een Amerikaanse bommenwerper die neerstortten en daarbij het leven lieten en een passant, Willem Jansen uit Eemdijk. Albert Niewold viel op 24 juli 1942 als eerste door een torpedo van een Duitse onderzeeër. Wilhelmus Fokken was op 3 mei 1945 de laatste.

2. De nieuwsvoorziening was tijdens de bezetting onder Duitse censuur. 'Illegale krantjes' werden via het verzet verspreid en die gingen van hand tot hand, voor zover je die kon vertrouwen. Een aanvulling vormde het Nederlandse tijdschrift 'De Wervelwind' in zakformaat, dat door vliegtuigen van de (Britse) Royal Air Force werd uitgestrooid. Hier de eerste uitgave (april 1942), met de aankondiging dat viceadmiraal Helfrich het opperbevel kreeg van de Nederlandse strijdkrachten in de Oost. De Japanse bezetting van Nederlandsch-Indië was overigens al begonnen. Pas in augustus 1945 zouden de Japanners capituleren. Ook het leed dat daar is geleden mag niet vergeten worden.

3. Omdat bij donker geen licht mocht ontsnappen, zodat geallieerde vliegtuigen zich niet konden oriënteren, gold er al snel een algemene verduisteringsmaatregel. Het licht mocht niet branden of de ramen moesten goed zijn bedekt met verduisteringspapier. Het verkeer dat er nog was, ondervond er ook hinder van. Koplampen kregen speciale verduisteringskappen, die slechts een smalle spleet licht doorlieten en

zeker niet omhoog schenen. Hier een speciaal gemaakte fietslamp voor hetzelfde doel.

4. Een knijpkat als vervanging van zaklantaarns met batterijen. De knijpkat was een handige uitvinding die door velen ook na de oorlog nog lang is gebruikt. Deze doet het nog steeds. Ze kwamen in het laatste jaar goed van pas, want huizen werden ook afgesloten van het elektriciteitsnet om kolen te sparen. De aanvoer van kolen uit inmiddels bevrijd Limburg was geblokkeerd en van aanvoer van elders was ook geen sprake meer.

5. Om de noodzakelijke levensbehoeften eerlijk te verdelen was er rantsoenering ofwel 'distributie' met een bonnensysteem. Alle inwoners van Nederland kregen naast het persoonsbewijs een 'distributie stamkaart' (zie afbeelding), waarop werd bijgehouden wat men aan bonkaarten had ontvangen. In de kranten werd meegedeeld hoeveel per persoon tegen inwisseling van coupons (nummer en letter) in de winkel gekocht kon worden. Natuurlijk ontstond er een zwarte markt en het verzet verschaftte zich bonkaarten door overvallen of fraude op kantoren. De distributie ging voor bepaalde zaken nog door tot in 1947.

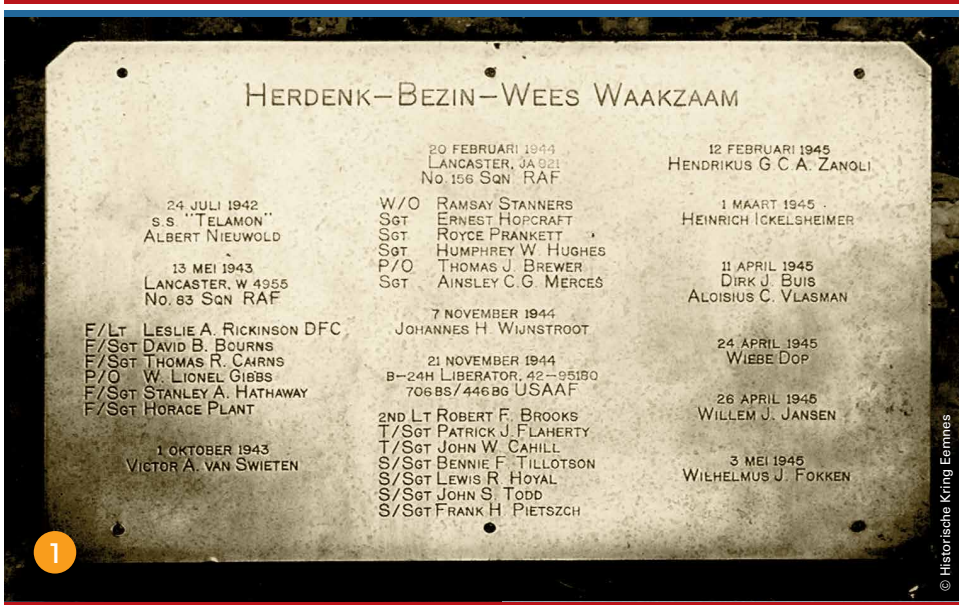
6. De distributie had zijn beperkingen. Het was geen vetpot. De mensen bedachten van alles om in hun behoeften te voorzien. Gevonden parachutes werden in kleding verwerkt. Schapenwol werd zelfs van het prikkeldraad gehaald om dat tot garen te spinnen. Burgemeester Van Ogtrop had een hond met lange haren. Op enig moment heeft zijn vrouw de vele losse haren verzameld, die tot garen gesponnen en daarvan dit truitje gebreid.

7. Vanaf eind april 1945 had Eemnes daadwerkelijk een Duitse bezetting met soldaten, want de Eempolder was frontgebied geworden. 's Avonds 4 mei was al bekend dat Duitsland had gecapituleerd, maar het was gevaarlijk vreugde te uiten. De Ortskommandant kreeg het pas na de middag van de 5e via zijn kanalen te horen, waarna er oranje gedragen mocht worden. Op zondag 6 mei mocht de vlag uit en op maandag 7 mei kwamen de eerste Canadezen, waarna er echt gefeest kon worden. Om in de overgangstijd de orde te bewaren was al tijdens de bezetting de Ordedienst gecreëerd uit verzetsmensen en betrouwbare Nederlanders. Hier de armband van Bep de Bruijn die als herkenningsteken moest dienen.

8. De bevrijding werd aangegrepen om allerhande herinneringsborden te produceren. Hier een bord in Delfts blauw naar een ontwerp van G.A. Bonsel.

9. De onderscheidingen van Wouter G. Staal, die de leider was van het verzet in Eemnes. Van links naar rechts vier onderscheidingen: Verzetsherdenkingskruis 1940-1945 (1983), de Amerikaanse Medal of Freedom (1947) voor het repatriëren van gestrande vliegers, Oorlogsherinneringskruis met gesp Mei 1940 (1946) en Kruis van Verdiensten. Meest rechts is de baton die gedragen wordt op het uniform in plaats van het Oorlogsherinneringskruis met gesp. Ook ontving hij nog de Britse Silver Laurel Leaf (1948) die niet is afgebeeld.

10. De minitentoonstelling in de Bibliotheek / Huis van Eemnes.

GEZEN EN DOORGEVEN!

All you need is... Eemnesser berichtjes

Lieve opa Tjebbe,

Wat leuk hoe jij iedereen op afstand zo positief houdt met je Facebookberichten! Ik ben trots op jou en Oma! Tot gauw lieverds.

Dikke kus, Laura

Lieve Gab!

Wat ben je toch ook een topper, nog even vol houden!

Liefs Am & Car

Na het zuur, komt het zoet
Met Deo et Arti gaat u een spetterend jubileumjaar tegemoet
Een theaterspektakel in een circustent
Alleen...de datum is nog niet bekend!

Lieve Sander,

Dit jaar een rare verjaardag,
Maar toch hangt voor jou weer overal de vlag!
Binnen wordt de boel ook versierd,
Jouw 17de jaar wordt zeker gevierd!

Liefs papa, mama, Jasper, Daniël

Lieve pap en mam.

Na 45 jaar Salon Dekkers nu met welverdiend pensioen.
Een maandje eerder dan gepland, maar nog net zo verdiend!
Geniet ervan!

Liefs Emiel en Esmé

Hallo lieve kleindochter Liv,

je bent nu 3 weekjes oud. Op 5 mei 6 weekjes. Al die tijd mogen we je niet vasthouden of knuffelen. Je bent zo welkom, samen met je grote broer Senna...we halen de schade in hoor, reken daar maar op.

Liefs opa en oma

Pa en ma,

liefs van daar ginder,
van ons vanaf de Binder

B&R

M&W

& ook T

Belinda,

Bedankt dat wij al bijna 30 jaar samen sporten, lachen en lief en leed kunnen delen.

Henna

Wat een bizar jaar was dit. Het afscheid van Ceas en nu dat rotvirus. Ooit zullen we je weer kunnen knuffelen.
Hou vol oma Anneke!

Marcoen, Pim, Puck en Nienke.

Lieve Erik en Joey,

Wat een gekke tijd om in verwachting te zijn, maar wat doen jullie het goed. Ik ben super trots op jullie!

Dikke kus van deze bijna tante

Lieve opa en oma,

Wij kunnen niet wachten om straks weer elke vrijdag op de Watermunt te zijn.

Liefs B, T, L, J, M, J, M, D, A, B en T.

Aan alle leden van Danscompagnie Eemnes:

nog even volhouden! Hopelijk mogen we snel weer samen dansen, lachen en zweten in de danszaal. Voor nu dansen we digitaal verder.

Liefs, Jamie-Dee

Je vertelde dat je in de oorlog als Joods kind een aantal maanden in een groot boerengezin ondergebracht werd. Dit gezin had zich opgegeven om een kind op te willen nemen. Ondanks de oorlog en ondanks het gemis van je eigen familie, voelde je je daar geborgen. Tot op heden heb je vriendschap met de kinderen uit dit boerengezin. Ze zijn naar Canada geëmigreerd maar afstand telt niet voor jou.... "Ze voelen toch als familie"

Dankjewel voor dit mooie verhaal.

Voor mijn lieve tante:

een traan voor het gemis, een lach voor de herinneringen. Ik denk elke dag aan je, heel veel sterkte!

Liefs, Danielle

Lieve Mam,

Je bent een geweldige mamma en de beste oma van de wereld voor onze kids!
Dank je wel en we houden van je!

Liefs, Carolien

Aardige mensen uit Eemnes,

Dank voor de kaarten die bij ons in de brievenbussen van de Raadsvore zijn gedaan, daar worden wij blij van. Groeten voor iedereen.

Een bewoonster

Lieve Justin, Juna en Julius,

De liefdes van mijn leven. Ik ben zo trots op jullie! Ik hou van jullie.

Dikke kus Mama/Saskia

Lieve Oma Hoogeboom,

ik hoop dat ik snel weer bij u binnen kan komen en met u mag knuffelen. Ik mis u.

Dikke kus van Dean

Lieve oma Mien Rigter,

U kunt ons nog goed vertellen hoe u met uw ouders vanuit Hoogland moest vluchten. Een rare wereld waar wij ons niets van voor kunnen stellen. Nu 75 jaar later en een groot gezin verder met kinderen, klein- en achterkleinkinderen, genieten wij van uw verhalen en uw verbindende factor binnen de familie. Helaas is dat op dit moment even anders, maar genieten wij van het videobellen.

Lieve oma een fijne Bevrijdingsdag en hopelijk tot snel!

Veel liefs de kleinkinderen van de familie Rigter.

Hierbij willen wij namens alle ouders en kinderen van de Hobbitstee Eemnes, de juffen en meesters bedanken die zo hard hebben gewerkt om alle kinderen thuis les te geven. **Bedankt!**

Lieve schone zus,

Wat ben ik trots op jou!
Zoals Martin had gezegd: "wat een topwif"

Dikke kus Priscilla

Ik ben geboren en getogen in Eemnes en woon nu al 40 jaar in Duitsland met man en kinderen. Een groot stuk van mijn hart is in Eemnes gebleven en ik blijf, mede door de familie, altijd op de hoogte van het wel en wee in Eemnes. Groeten gaan naar mijn oudste zus Joke en vooral naar mijn neef Gerard Roodhart met zijn familie die altijd van die prachtige natuurfoto's van de Eemnesser polder op Instagram en Facebook zet. Ook groeten aan zijn broer Jan en zijn zus Marita met haar familie.

Gea Klein-Hensbergen

